

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Khuen Héderváry.

Sensația politică a zilelor din urmă e căderea guvernului. Și demisia lui Khuen a venit așa de pe neașteptate încât a produs o adevărată consternare în cercurile politice maghiare.

Pe când au cugetat toți, că guvernul și-a întărit poziția prin rezoluția, ce i-a succes a lua cu Kossuthiștii, când toată țara ungu-rească credea, că prin aceasta obstrucția e biruită și Justiștii iso-lați, ca din ceriul sănin se ivesc greu-tăți în cercurile militare față de rezoluția lui Khuen și guvernul pa-ehetează. Președintele Casei depu-țaților Návay, în conțelegere cu guvernul și șefii partidului muncii, a introdus deja clotura, a început a interpreta altcum regulamentul Casei; s'au luat deja toate dispozițiunile pentru a împedeca obstrucția mai departe și cu toate aceste vine din Viena vestea tristă pentru guvern, că acolo nu voiesc să ia la cuno-ștință pactul guvernului cu Kossu-thiștii. Viena — prin ministrul de războiu Aufferberg — nu poate avea considerații politice, când e vorbă de chemarea subt steaguri a rezerviștilor și nici nu e aplicată a încuviința, ca în chestia aceasta să aducă guvernul vre-o hotărîre în Cameră.

Schimbarea aceasta de front se înțelege o atribue ungerii moșteni-torului de tron, care prin ministrul de războiu a dat se înțelege domni-lor din Budapesta — Andrassy-Tisza-Apponyi, — că în afaceri militare în Belvedere nu sunt oamenii aplicați a ceda.

Afrontul acesta bărbătesc al oamenilor de mâne a produs o ne mai pomenită spaimă printre oli-garchia maghiară de azi. Hotărî-rile ce s'au adus pe urma aceasta

de toate partidele oligarchice și semioligarchice, de partidul muncii și Kossuthiști; și comentariile presei ungu-rești, sunt toate stăpânite de o ură și desperare strigătoare. Ură împotriva neamțului, care nici după ce biata nație maghiară și-a oferit și sufletul în oase pentru armata comună, nici atunci nu voiește să le dea ceva — de formă batăr, — ce ar putea fi numită concesiune militară.

Dară mai mare e desperarea în tabăra patrioților. Ce va fi de ei, de maghiarism, de partidele „istorice”, de oligarchi, de pătură intelectuală, cu un cuvânt, ce va fi de oamenii aceia, cari azi țin puterea în mână în întreagă Ungaria și dispun asu-pra popoarelor? Nu-i mirare, că partidul muncii aduce hotărîre, că va ținea morțiș pe lângă pactul în-cheiat cu Kossuthiștii, că atotputer-nicii de azi bat în palmi, când Khuen își prezintă demisia, că magnații în Casa de sus îl aclamă frenetic pe Khuen, ce se duce. Chiar și fostul ministru preșident Fejérváry, a că-rui ginere a fost trimis în pensie din portofoliul ministerului de fi-nanțe mai dăunăzi, și acesta se ri-dică și bate în palme, aclamând ră-gușit pe Khuen Héderváry. Nu tre-buie să ne prindă mirarea la toate aceste — Es ändert sich die Zeit, und neues Leben spriesst aus der Ruinen...

Și dacă trebuie să credem pre-facerilor, cari s'au perândat în scurt timp în monarhie și mai ales în țara noastră, atunci vom să ră-mânem foarte satisfăcuți de aceea, ce se întâmplă. Mai întâiu s'au cu-fundat în neant ministru de războiu, șefii de stat maior, cari credeau, că prin o politică șovăitoare, prin co-chetări puerile se pot mântui situ-ații, cari erau bolnave. După rege-nerarea statului superior și al ofi-ciului ministrului comun de războiu,

a urmat — reformatio in capite et membris — a ministerelor comune, de externe și finanțe. În urma pro-cesului de purificare baronul Burian, ministrul comun de finanțe „ma-ghiarofilul”, dupăcum îi ziceau Vie-nezii, a fost absolvat de oficiu, iar un alt „maghiarofil” Aerenthal a murit. A rămas Khuen fără prietini împrejurul tronului.

Contele Khuen Héderváry n'a fost om de toate zilele. Om cu un trecut politic mare, cu vaste cunoș-tințe de oameni, el a fost trimis în Ungaria între niște împrejurări foarte critice. Coaliția a dat faliment și se înțelege, că s'a îngrijit, ca acela, care vine după ea, să nu afle tocmai calea cea mai netedă. Cu deplină putere a venit ministrul preșident în Ungaria, încunjurat de toate asigu-rările de sus și așteptat de poporul de jos, care vedea în el un bărbat providențial, ce vine cu drepturi pentru mulțime, pentru popor. Vo-tul universal, egalitate etc. erau tot-atâtea perle, ce străluceau de pe coala aceea, pe care ministrul pre-zident o cetia drept program al ac-tivității sale.

A avut noroc mai întâiu la compunerea cabinetului. Colegii lui — aproape toți — au fost oameni cu ponderositate. A început a-și a-șterne, a se întocmi. Cu parlamentul, pe care l'a aflat colabora nu putea, trebuia deci să-și creeze însuș o partidă pentru scopurile sale. Două căi îi stau deschise: Ori caută a-se pune în legături cu poporul, cu țara, ori primește ajutorul, ce i-l ofereau partidele de până acuma — liberalii, kossuthiștii, ceialalți. Intr'un rând se părea, că va să se adreseze po-porului și declarațiile lui făcute social-democraților, naționalităților, treziră multe speranțe în piepturile milioanei, când răsare dintr'un colț, unde îl rodeau moliile de câțiva ani, contele Tisza István și își ofere

serviciile sale, pentru a salva Ungaria „istorică“ de întreprinderile primejdioase a unui om „desorientat“.

Celelalte s'au perândat una după alta. Alegerile, desbaterile, programul guvernului, au fost toate copia celor vechi și țara în loc să aibă la cârmă un om luminat, cu vederi universale, pe cum s'a însinuat Khuen la început, a trebuit să constate cu durere, că ministrul prezident e numai o copie a guvernelor anterioare, care trăiește și lucră, după cum îl trag atotputernicii de ațucă. Și acești atotputernici erau ceice de vre-o două decenii umblau să stoarcă mereu câte ceva dela Viena în favorul „națiunii“ — Kossuth, Apponyi, Andrássy, Tisza —, ceice creau și răstornau guverne de o serie de ani și cari s'au coaliat pentru a împiedeca ori ce progres și orice lărgire de drepturi.

Și Khuen, care a venit la putere cu alt program, care în Viena, tocmai pentru că era un om nu numai de o rară pătrundere politică, dar și de o mare energie, și-a măcinat sub influința coaliției oligarhice, toată popularitatea și autoritatea, ce o avea sus și — a căzut. Și ce e mai tragic în toată căderea lui Khuen, că încă n'a fost ministru prezident, pe care oligarhia să-l exploateze așa de mult pentru sco-

purile sale, ca pe Khuen-Hédevary.

După căderea lui numai o întrebare își poate pune prezumtivul șef al guvernului: Ori va merge pe urmele lui Khuen și va fi o jucărie în mâinile oligarhilor, cari de bună seamă, că îl vor duce cu capul de părete; ori va întrerupe orice legături cu coaliția grofilor, căutând a inaugura o nouă eră în politica țării, prin chemarea la viață, la putere a forțelor, ce stau azi ascunse în popor.

Nicicând n'a fost așa de aproape împărăția poporului și a dreptății ca acum. Delăturați odată din cale aceia, cari azi caută războiu cu Viena, războiu cu naționalitățile, prin un guvern energic, și conștiu de misiunea sa, se vor ivi de bună seamă zorile Ungariei nouă.

„Așa voește moștenitorul tronului — scrie o foaie maghiară — ca să încete odată viața aceea destrăbălată, așa vrea, ca viața milioaneilor să fie cum se cuvine oamenilor, se poată lucra, să aibă prilej se lucre și să i-se plătească lucrul. Drept, bunăstare, cultură cere țara. Aceasta înseamnă votul universal, egal și secret, care va veni, căci trebuie să vină, și dacă *ni-l vor octroia*“.

Biserica gr. cat. maghiară.

Propaganda puternică a unor cercuri maghiare cu concursul guvernului actual de a face desbinare în biserica noastră unită pe tema limbii liturgice, a scos la suprafață o chestie de cea mai mare importanță pentru provincia noastră metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș.

Este știut lucru pretutindenea, cumcă atunci, când s'a făcut unirea bisericii românești cu Roma, biserica noastră românească a ținut ca limbă liturgică, limba vie, grăită de credincioșii săi. Acest drept al bisericii noastre cu privire la limbă a fost codificat și sancționat și în legile patriei noastre, ca un drept esențial al bisericii gr. cat. române unite; și prin canonisarea limbii românești, ca limbă liturgică, totdeauna s'a confirmat și dreptul ei de a fi folosită pretutindenea în diezele române din Ungaria unite cu biserica Romei neconturbat și neviolabil! Acesta e un drept și un privilegiu, care se dă foarte rar unei biserici catolice și numai din cauză foarte momentuoasă.

Cauzele în urma cărora biserica noastră a fost împărțită cu acest privilegiu au fost:

1. Pentru că, cărțile noastre bisericești, liturgice și corali au fost traduse toate în limba română, și această limbă se folosea pretutindenea în bisericile românești pe timpul unirii;

2. Pentru că limba să servească ca o punte de trecere la s. Unire și a celorlalți Români, cari trăiesc într-o masă compactă de mai multe milioane;

3. Pentru că Scaunul Pontifical a voit, să distingă biserica rom. unită cu acest privilegiu, pentru multele străduințe și zelul înflăcărat manifestat întru îmbrătoșarea credinței catolice adevărate;

FOIȚA.

Mamei.

XI.

Afară viscoalea într'una
Și fulgi ușori jucau prin slavă
Și tie-ți sfășia durerea
Sărmana inimă bolnavă.

Căci mă vedeai urcat pe vatră,
Scriind în sperlă cu'n cărbune
Și 'n inimă simțea cum vloga
Pe zi ce merge-ți tot apune.

Căci mă vedeai mărunt și palid,
Jucându-mă cu nepăsare,
Și biata-ți inimă de mamă
Plângea ca robul în prinsoare.

XII.

Eram copil și nu știam
Ce-i chinul și durerea,
Eram copil și nu simțeam
Ce dulce-i mângâierea.

Iar astăzi?... Înțeleg și știu
Și chinul și durerea,
Dar aste slove când le scriu
Mi-e moartă mângâierea...

Chinciș.

S. Jan.

Ceasuri de seara.

— Suferința creștinească. —

În suferință avem lipsă de cea mai mare putere morală. Azi cât ar fi de grea lupta vieții, lupta cu suferința e neasemănat mai covârșitoare. Poate pentru-că simțim mai intensiv și nesmițit, pentru-că avem mai multă vreme de gândit, suntem lăsați chiar pradă gândurilor. În lupta vieții ne sbucimăm, alergăm, pândim, atacăm, învingem, cădem și iar ne ridicăm, ne împărțim în mii de părți. Ceea-ce indeamnă la muncă sau la desnădejde e legat vecinic de-o zi, de-un ceas, de interesele momentului. Nu facem altceva decât ne adaptăm vecinic împrejurărilor, cari sunt vecinic schimbătoare. Dar cum dela aceste împrejurări atrnă în multe privințe binele sau răul pentru noi, instinctul de conservare ne poruncește să le urmărim cu băgare de seamă, să ne folosim de prilejul ce ni-se îmbie, ori să ne ferim de el. Astfel gândurile noastre vor fi mereu împrăștiate, și simțemintele puternic, dar fără adâncimi.

Cu suferința, viața ta se restrânge între cei patru pereți ai unei camere, sau chiar numai la patul pe care-ți odihnești chinurile.

Murmurul luptei de-afară nu mai răsbate până la tine. Și încet-încet liniștea crește tot mai mult în jurul tău, și după un restimp te simțesti singur. Poate întâia-oară în viață încerci această durere neînchipuită: singurătatea. Obicinuit să fi mereu în vâlmășagul lumii, să alergi cu ceilalți, să te certii, să dai lupte, să porți discuții, nici nu-ți vine să crezi, în întâia ta singurătate, că tu cel din patul suferinții ai fi cel de mai înainte, purtat pe valurile vieții. Vei încerca deci, nesmițit, un simțământ de groază, precum încercăm de câte-ori stăm înaintea unei clipe hotărâtoare din viața noastră. Razimul care l'ai avut în lupta vieții — desfășuratele interese — cad de-odată cu izolarea ta. Rămas singur vei avea senzația, că se apropie de tine o apă mare, dar liniștită, care însă cu toată liniștea te poate înghiți. Se deșteaptă adevărat în tine rând pe rând toate tainele sufletului tău, pe cari acum le auzi căci în jurul tău e liniște. Gândurile resar mereu ca dintr'un izvor nesecat, nu se departă ci plutesc în jurul tău, fără a se închea într'o anume judecată. Tu te vei simți tot mai străin în mijlocul lor, te vei teme de această mare tăcută, de care abia-ți poți da seamă c'ai purtat-o totdeauna cu tine, c'a izvorit din tine. Te vei simți singur și fără putere și această singurătate, până ține, e cea mai grea povară din restimpul suferințelor trupesti. Băgați numai de seamă expresia întipărită pe fețele, în privirile celor cari au

4. Pentru că S. Scaun Pontifical într-o rară Sa înțelepciune și iubire față de noi, a știut cât de prețioasă ne este limba, și chiar de aceea ne-a lăsat-o într-o întărire și lățirea sfintei Uniri între români.

Această rară distincție și intențiune a S. Scaun se vede din Instrucțiunea s. Congregațiunii de Pr. F. din 28 Iunie 1858, unde se zice: „SS. D. N. Pius PP. IX. unitos favoribus augere non destitit“. Se vede mai încolo din însuș faptul, că această biserică în anul 1853 prin Bulla Pontificia „Eclesiam Christi“ s'a ridicat la treapta de provincie Metropolitană cu trei Episcopi sufragani, în fruntea cărora stă Metropolitul de Alba-Iulia și Făgăraș. Tot prin supralaudata Bullă s'a scos această provincie de sub jurisdicțiunea arhiepiscopului rom. cat. de Strigon „et quavis alia potestate et praerogativa iurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae“. Asemenea s'a scos și dieceza gr. cat. română de Oradea-mare de sub jurisdicțiunea arhiepiscopului r. cat. de Strigon și s'a făcut sufragana provinciei Metropolitane rom. unite.

Prin această instituțiune salutară, biserică noastră rom. unită a fost dotată cu dreptul, de a-și direge, ea singură afacerile sale de rit și disciplină făcându-se dependentă de dreptul dela Scaunul Pontifical dela Roma pentru totdeauna. Dar totodată s'a determinat și teritoriul fiește cărei dieceze sufragane, parohiile și credincioșii, asupra cărora au de ași exercia Ordinariatele drepturile lor episcopicești.

Subt astfel de îngrijire părintească a S. Scaun biserică noastră unită din an în an s'a întărit tot mai tare, și prin înțelepciunea, vrednicia, zelul apostolic și abnegațiunea lăudaților ei Presuli și Arhieriei și-a câștigat tot mai mare auctoritate și vază înaintea tuturor popoarelor conlocuitoare în această

țară. Ba frații noștri de acelaș sânge și limbă, cari petrec încă în neunire, văzând progresele neasămănat de mari a clerului unit în știința și moravurile sacre, sunt siliți să recunoască, cumcă s. Unire este pașul cel mai fericit și norocos în istoria bisericeii și a neamului nostru.

Acum dară, când biserică unită grijită cu iubire și blândetă de Mama-sa, a crescut, s'a dezvoltat și întărit, și ca o fică binecrescută încearcă a-și dezvolta facultățile sale nobile, ca să arate, că privilegiile și drepturile exemple, podoabele cu cari a fost înfrumșetată, nu s'a prădat pe o fică necredincioasă a Mamei; acum, când biserică unită, ca o păsărică tină în sborul său viguros s'ar vedea mai aproape de scopul său sublim, spre mai mare bucurie și plăcere a mamei: să fie cu putință, că tot aceeaș Mamă se încuviințeze, ca vânătorul nemilos, — care de mult a luat-o la țintă — să-i dea lovitură de moarte prin înființarea unei episcopii gr. cat. independente cu o nouă limbă liturgică ne mai folosită în formă legală până acum în biserică? Care episcopie în forma, cum se plănuiește ar avea menirea să desmoștenească de tot avutul scump, care l'a erezit dela părintii săi soru-sa mai bătrână? O astfel de procedură ar fi ne mai pomenită în trecutul bisericeii catolice și judecătorul superficial al faptelor ar judeca, că pentru aceea se lasă a fi pedepsită și condamnată aceasta fică oarecând iubită, pentru că Mama a simțit, că voește a se lăpăda dela s. Unire; sau n'a fost destoinică a corespunde așteptărilor s. Scaun, puse în ea; sau a abuzat de atâta dragoste, cu care s'a arătat SS. PP. ai Romei față de ea și s'a prea increzut și s'a sumeșit, iar acum a atras ura și detestarea S. Scaun asupra sa; sau că a devenit biserică noastră sterilă și neaducând nici după atâta îngrijire și cultivare

fructele atât de mult dorite, i-s'a pus săcuirea la rădăcină în forma de o episcopie exemptă, că a noastră provincie Metropolitană să se șteargă de pe fața pământului, și să se ridice în locul ei o nouă biserică cu nouă limbă liturgică și cu puteri nouă, ca se aducă fructul dorit la vremea sa.

Dar judecătorul drept și real al lucrurilor ușor poate vedea, că necum nu e adevărat din toate acestea, și ar ajunge la concludiunea foarte firească, că înființarea unei astfel de episcopii între împrejurările de azi din Ungaria d'a capo ar fi cea mai daunăcioasă și detestabilă, pentru cauza s. Uniri de o parte, iar de altă parte s'ar urca un caz de precedentă foarte periculos în biserică pentru pacea și prosperarea ei, s'ar codamna nevinovat la moarte o provincie bisericească înfloritoare.

S'ar lucra însă chiar și în contra intențiunii s. Scaun Apostolic și praesa Curiei Romane, care voește, ca unitatea credinței catolice să se exprime și din afară prin unitatea limbii liturgice; și numai acolo permite cutare graiu viu de a se folosi ca limbă liturgică în biserică orientală, unde usul secular precum și mulțimea creștinilor, cari o vorbesc, o recomandă ca atare. Ce privește limba maghiară, cu deplină conștiință putem zice, că nu întrunește nici una din acele calități. Pentru că maghiarii au limbă liturgică folosită de 900 ani cea latină, așa dară limba lor n'a fost folosită nici când în biserică, nu o recomandă uzul secular. Dar nu o recomandă nici mulțimea sufletelor, cari o vorbesc, pentru că maghiarii catolici au limba lor liturgică: cea latină, și ei până acum nu s'au arătat aplicați a se lăpăda de ea. (Poate că după ce se va canoniza limba lor în biserică gr-cat. le-a veni poftă și catolicilor maghiari la așa ceva, voind a satisface principiului quod uni instum, alteri aequum, că

suferit îndelungat. Veți ceti aci nu numai urmele durerilor trupesti, ci mai ales ale suferințelor sufletesti.

Ca să poți trăi în singurătatea suferințelor tale, ca să poți simți iarăși o putere de voință în tine, omul cel nou, omul durerii, ai lipsă de un razim nou. Și razimul acesta nu va veni dinafară, dela mângăierile rudeniilor și ale pretinilor. Ori-cine va fi băgat de seamă cât de reci rămân la toate mângăierile noastre, cei cari sufer de vreme îndelungată. Razimul acesta trebuie să vină din noi înșine, din însuși ființa noastră.

Dar cum ne putem câștiga acest razim? Cine ni-l arată? Cine ni-l dă? Cum îl poate ghici, cum îl poate prinde sufletul nostru?

Intrebările acestea chinuitoare mi-le pun în acest ceas de seară, când afară, odată cu inserarea, au început să cadă picuri grei de ploaie și să mugească vântul. În jurul meu, în cameră, e liniște și răpăitul ploii s'aude necurmat. Pe dinaintea mea trec chipuri de oameni cunoscuți pe cari i-am văzut în suferințe îndelungate. Nici unul nu e seniu, dela bătrân până la copii. Un suflet întunecat, încrunțat chiar la unii,

s'a întipărit pe fețele lor slăbite. Imi aduc aminte de fiecare, și-mi reconstruiesc fraze spuse de ei. Puține raze de soare se strecurau în sufletul lor obosit. Și după ce vreme îndelungată n'am putut răspunde la nici o întrebare, m'am ridicat dela masă, obosit și turburat. Atunci mi-a răsărit de-odată chipul tău de suferință, cinstite părinte și fostul meu profesor. Pe-o clipă am văzut limpede fața ta palidă, trupul tău aproape eteric. Și m'am cutremurat simțind, că voi afla adevărul la întrebările mele. Căci chipul tău era de suferință pământeană, dar în scurta clipă în care l-am zărit, am descoperit întipărită pe acea suferință o liniște, o pace, o seninătate pe care n'am întâlnit-o la bieții mei bolnavi. Și mi-am zis îndată: iată un suflet care s'a aflat razim puternic, razimul nelcunșurat de lipsă în suferințele îndelungate. Dar' care e acest razim?

Și atunci am început să mă gândesc la viața ta, întrucât o cunoașteam, începură să-mi inmie amintirile trecutului. Imi pusesem o întrebare, și în loc să-i răspund, fără să înțeleg pentru ce, începusem să mă gândesc la viața ta.

Imi invia în amintire un om al credinții în toate faptele sale. Nu omul unei cutare sisteme filosofice, ci omul credinței creștine. Imi aduceam aminte că omul acesta nici odată nu voia să iasă la iveală marea comoară ce-o purta în suflet: convingerea adâncă, religioasă. Dar ori cât ar fi cercat să ascundă ceea ce avea mai scump, din vorbe, din priviri, din liniștea întipărită pe față, dar mai ales din fapte se putea cunoaște totdeauna, ceea ce omul acela voia să ascundă. Și cel dintâi rezultat al faptelor și purtărilor sale era, că cei din jurul său aveam în el o încredere deplină. Nu se șilea să fie prietinel sau favoritul cuiva, și totuși ne încredem în el cu totii mai mult decât în cel mai bun prietel.

Să te increzi în cineva! iată o vorbă mare, care atât de rar se poate adevăra în zilele noastre. Mă opresc la aceasta vorbă mare și mă întreb: de unde aceea încredere deplină? Presupune la toată întâmplarea o mare forță, o nelcunșurată putere. Dar fizică? Nu, — morală. Presupune aceea încredere și isvorește dintr'un suflet puternic. Și când mă gândesc acum: ce-a putut întări acel

Deposit

de fabricate de linoleu.

LEOPOLD HAAS în Cluj, piața
Mátyáskirály Nr. 11.

Își recomandă următoarele mărfuri: Linoleu veritabil de plută pentru tapetarea pereților; tapete fugative pentru prânzitor; fețe de masă din pânză cerată; ștofe de obdus sofe (otomane); dantele pentru credent; șurțe de pânză cerată pentru copii și dame. Articlii de gumă, suposite de așternut, cotce, păpuși, piepteni, pălării de piele, șapei (chipie), călcăia de gumă, pantofi, ghete de gimnastică, galoși scl. în asortiment foarte mare. —

Adresa e de moment. — Cereți Preț-curent.

(41) 1—26

așa să fie cravalul și mai mare, spre mai mare bucurie a vrăjmașilor bisericii catolice). Dacă maghiarilor nu le trebuie limba lor în biserică, atunci cui li trebuie? Acelor vre-o câteva mii de ruși din Ungaria și unora dintre români, cari în contactul zilnic cu poporul maghiar și mai ales acum cu școlile de stat maghiare, pricep mai bine limba maghiară, ca limba sa maternă, aceștia însă abia sunt vre-o câteva mii. Deci nu o recomandă nici mulțimea sufletelor, cari o doresc și vorbesc. În urma acestora e evident, că fără nici o bază reală s'ar înmulți limbile canonice în biserică orientală și s'ar lucra de cercurile competente, chiar în potriiva praxeii bisericii catolice.

Efectul dăunător, care l'ar produce o astfel de procedură pentru s. Unire e incalculabil; pe cum se va vedea din următoarele constatări.

(Va urma.)

Ajutor de stat pentru Consistorul gr. or. român din Oradea-mare. Cetim în „Tel. român”: Suntem informați din loc competent, că ministrul cultelor și instrucțiunii publice a ridicat ajutorul de până aci de 12.000 cor. anual, care îl primia Consistorul nostru din Oradea-mare dela stat, dela 1870 la suma de 20.000 cor. făcându-se, în chipul acesta, posibilă îndeplinirea a două posturi de referenți, cel școlar și episcopesc, cari în lipsa de mijloace bănești au rămas neîndeplinite până în prezent; apoi s'au îmbunătățit totodată și lefii funcționarilor consistoriali, urcându-se plățile referenților și secretarului consistorial la câte 4000 cor. anual.

Corespondințe.

Prelegere poporală în Indol.

Despărțământul Indol al „Astrei”, deși foarte tânăr, conștin de chemarea sa, trudește din greu pentru desmățirea și luminarea poporului rămas și ascuns prin crepăturile munților. Comitetul acestui despărțământ a plecat pe sate, ca știința scoasă de priu cărți, în decursul multor ani și pe lângă mari cheltuieli, să o dea de-a gata scumpilor noștri țărani. Să o toarne în o formă frumoasă și ușoară la creerii și inima celor neînvățați.

Prima prelegere poporală s'a ținut în comuna Schiopi, unde oratorii au fost viu ascultați și răspățiți cu calde mulțămite din partea poporului. A doua prelegere s'a ținut în Cacova; de asemenea bine succasă. A treia prelegere s'a ținut la 25 Febr. 1912 în frunțașă comună Indol.

La 4 ore d. a. după sf. vecernie, biserică spațioasă a Indolului a fost înghesuită de oameni. Se putea ceti pe fețele tuturor setea și dorul învățăturilor și povețele frumoase. Directorul despărțământului protopopul Ioan Bucur salută cu bucurie poporul, care s'a prezentat în număr așa de frumos. Apoi desvoaltă tema „Despre pocăitism” și cu aparat științific reiaptă aserțiunile pocăiților, cari s'au încuibat în ținutul acesta în număr mare. După ce spune începutul și scopul acestei seete, după ce arată absurditățile credinței pocăite și după ce aseamănă credința cea adevărată sau mai bine zis biserică adevărată cu pocăitismul, zdrobește cu des-

vârșire pe acest din urmă. Poporul era foarte satisfăcut văzând cum preotul lor știe să apere legea strămoșească și să forească poporul de învățăturile false ale pocăiților, ce descercetează pe credincioșii din Indol. Un biet nefericit, ce era să cadă pradă pocăiților la auzul acestei frumoase vorbiri a dlui protopop i-a părăsit cu totul pe pocăiți și s'a întors iarăși la legea sa.

Urmează apoi părintele Nicolae Racovițan din Schiopi: „Despre alcool”. Prin exemple frumoase, prin date statistice arată tristele efecte ale alcoolului. Arată cum românul primește această otravă dela leagăn începând, și până la groapă. Oratorul a fost ascultat cu atențiune și aprobat chiar de toți. Că oare picat-a sămânța în pământ bun e taina viitorului!

Urmează apoi la cuvânt părintele din Șutu, Longin Corcheș vorbind despre oficiul preotului și despre legătura strânsă, ce trebuie să fie între preot și credincioși. Arată misiunea preotului: „Ori te veți lega pe pământ, vor fi legate și în ceriu și orice veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în ceriu”. Îndeamnă poporul la iubire, stimă și ascultare față de preot; și, că în orice împrejurări triste să se alipească cu toată încrederea de preoții săi.

Docențele dl Bolboacă din Șchiopi vorbește despre legumărit; povățuind femeile la cultivarea grădinilor!

Incheierea o face vicepreș. desp. dl Dr. Ioan Giurgiu, adv. mulțămind poporului pentru atențiunea dată oratorilor. Roagă pe Dumnezeu ca sămânța aruncată să încolțască în inimile indolenilor.

Coresp.

suflet în care toți ne încredeam, iarăși îmi vin aminte faptele omului aceluia. Iar acestea fapte erau însă izverite din credință, din credința creștină. Toate purtau pecetea acestei credințe. Așa dar să fie credința care singură poate întări și face statornic sufletul nostru? Ori cât aș cerceta cu gândul, cu amintirea, ajung la aceeași constatare: numai în omul cu viață curată te poți încrede deplin, iar viață curată văd, că duc singur aceea cari se hrănesc din învățăturile Evangheliei, cari cred, într'un om fără credință, adică cu viața pătată, nu te poți totdeauna încrede. Ori când e capabil de-o altă pată, după cum ne arată cu pilde atât de dure-roase viața zilnică. Și cu cât meditez mai mult asupra acestor constatări tot mai limpede-mi resare adevărul: razim în marile suferințe nu ne poate da decât credința creștină. De aceea mi-a apărut, cinstite părinte, chipul tău plin de pace și liniște, deși suferind, pentru că ai acest razim. Nu l-ai câștigat în cursul suferințelor numai, ci l-ai avut decât erai în sbuciumul lumii.

De atâtea ori am auzit cuvinte neînțelegătoare ori pline de dispreț, despre această credință, și am cetit cu toții, în cât credem, că ar fi sosit de mult momentul să punem întrebarea: ce ne puteți da voi toți hulitori în locul acestei credințe? Arătați-ne un razim, de pildă, care să ne ajute să suferim cu răbdare durerile trupesti cel puțin, dacă nu ne puteți da o învățătură, care să lini-

ștească sufletele noastre. Sădiți-ne, dacă puteți o convingere în suflet, ca să ne putem limpezi gândurile și să ne întărim inima, când stăm părăsiți pe patul suferințelor grele. Dați-ne o luntrișoară cât de mică, în care să ne putem mântui când valurile grele ale durerilor bat toate la porțile sufletului nostru și-l inundază.

Oameni cu voință tare până sunt sănătoși cunoaștem destui și între cei, cari cel puțin la aparență, trăiesc fără credință. Dar arătați-ne un om cu voință intradevăr neștrămutată, în cursul unei boale îndelungate! Ce mângâiere ne pot da, în asemenea cazuri toate filosofile sau științele?

Spun: sunt legi neștrămutate după cari un trup se îmbolnăvește azi încet-încet se macină. Dar pentru ce? Pentru că aceasta e lege pentru tot ceea ce-i viu în lume. Aceasta e o explicare, dar nu o învățătură, nu un temei, pe care se poate răzima sufletul cel nemângâiat, care însă cere, din firea lui, un punct de razim.

Spun: Chiar și între păgâni au fost oameni, cari au stat liniștiți nu numai în cazul boalelor, ci mai vărtos cu cea mai mare liniște și-au luat chiar viața. Dar, după convingerea noastră, aceasta nu-i un semn de putere de voință, ci o îmbolnăvire a voinței.

Dar Mântuitorul ne-a învățat să suportăm cu răbdare suferințele. El nu numai ne-a învățat, ci ne-a și dat putere pentru această grea încercare, cea mai grea din viață. Ne-a dat credința, ne-a dat sfințele

taine. Și toți cei ce se adapă din acestea două isvoare, și singur numai ei, rămân liniștiți cu voința neștrămutată în cele mai îndelungate chinuri. Amintesc mereu „voința” pentru că aceasta ne pricinuește chinurile cele mai mari în suferințe. Minte e liberă, ea se poate gândi cât vrea, dar voința nu e încătușată în trupul nostru bolnav.

Suferința creștinească, — adică a rămâne liniștit, cu adânci convingeri în cursul unei boale, care poate ținea ani întregi, e un fapt, pe care nu-l va putea desminti nime. Nici nu cearcă să-l desmintă, ci cum li-se cade oamenilor de știință, să-l explice. Și spun: e o fanatizare a fantaziei și nimic mai mult.

Să zicem, că e fanatizare. Dar pentru ce nu poate nici o concepție științifică să fanatizeze astfel închipuirea bolnavului, în cât ani îndelungați, să suferă, fără a cărți, suferința? Pomenitu-s'a vre-o dată ca un om în mare durere sufletească sau trupestă să strige după ajutorul științei?

Nu. Să pricepem. În suferință strigă însuși sufletul nostru. Iar pe acesta, durere, științele-l lasă gol și până trupul e sănătos. Sufletul omenesc nu primește decât o hrană, o singură hrană: credința. Și aceasta, e unul din temeiurile cele mai puternice, că sufletul „nu-i din lumea aceasta”. Precum nu-i din lumea aceasta nici „suferința creștinească”, pe care dacă n'o înțelegem s'ar ținea cel puțin de caracterul nostru, să n'o ridiculizăm.

I. Agărbiceanu.

Reviste.

România Celebrul scriitor francez *Jean Richepin* petrecând în București, a luat parte la o ședință festivă a Academiei Române, unde a fost prezentat academicianilor, români. Președintele Academiei, dl *Jacob Negruzzi* l-a salutat cu următorul discurs:

Domnilor și iubii colegi,

„Dați-mi voie să vă prezint pe dl *Jean Richepin*, care găsindu-se în orașul nostru ne face onoarea să vie printre noi.

Deși cei mai mulți membri ai instituției noastre văd astăzi pe dl *Richepin* pentru întâia oară, noi îl cunoaștem toți prin operele sale: frumoasele sale poezii, incomparabilele sale romane și piese de teatru, prin tot ce a produs marele său talent și bogata sa imaginație.

Afară de aceasta, dl *Richepin* este membru al Academiei franceze, aceea ilustră adunare care, de aproape trei secole, strălucește o lumină falnică, care a avut în sânul ei oamenii de geniu cei mai vestiți și a răspândit lumina sa asupra tuturor popoarelor de pe pământ până la cele mai departate,

Tinara noastră Academie română și-a propus să imiteze academia franceză cu toată modestia, ce comportă junețea și situațiunea ei, dar cu voința hotărâtă de a ocupa prin lucrările ei un loc în marea familie a popoarelor civilizatoare.

Domnule *Richepin*, vă urez bunăvenire în numele Academiei române; vă exprim încă odată toată admirațiunea noastră; vă mulțumesc pentru vizita ce ne faceți și vă rog să luați cu Domnia-voastră despre instituțiunea noastră și despre poporul român aceeași aducere aminte simpatică, pe care noi vă vom păstr-o Domniei-voastre totdeauna.

Dl *Jean Richepin* răspunde în cuvinte călduroase, spunând că în calitate de membru al Academiei franceze, se consideră ca frate mai mare al tinerei Academii române. Dintre popoarele nolatine — spune dsa — poporul român este cel mai tinăr, dar în același timp este poporul, care a făcut în timpul cel mai scurt cele mai mari progrese. Poporul român, plin de vigoare și inteligență are menirea de a continua opera de civilizație a vechilor popoare latine.

Noutăți.

Pentru „Sfânta Casă din Loreto”. Cetitorii „Unirei” — cunosc încă din nr. 1 — 1912. (Partea literară: „Sfânta Casă din Loreto” — pag. 6) iar alții și din broșura apărută sub același titlu pag 43—47, că subscrișul mi-am propus să duc la vestitul sauctnar al Preacuratei Vergure din Loreto — cu prilejul celei mai de aproape călătorii ce o voiu întreprinde în Italia — un rând de vrednice ornate sacre după ritul bisericii noastre, precum și toate cărțile liturgice de lipsă la celebrarea sfintei liturgii, ca un prinos al bisericii greco-catolice românești. La aceasta m'am decis din împrejurarea, că în vara trecută umblând prin Loreto, a trebuit să-mi duc din Gherla un rând de vesminte bisericesti și cărțile necesare — ca să pot sluji sf. Liturgie între înșiși păreții *Căsii Născătoareii de Dumnezeu* — în care cuvântul *Trup s'a făcut* precum și din împrejurarea — că între diferitele daruri în valoare de zeci de milioane ce se află în acel loc, — daruri aduse din deosebite părți a lumii latine-catolice, numai din patria bisericii orientale-catolice nu poți afla și vedea nici cel mai mic dar, nici măcar un rând de haine bisericesti, cât de modest, și cât de simplu, ca să servești o sfântă Liturgie grecească.

Spre acest scop în aceeași lucrare am amintit că frații preoți ar îndeplini o faptă spre mai marea mărire al lui Dumnezeu și într'u onoarea Preacuratei Vergure Maria, dacă în cercuri intime ar porni o colectă, ca așa la timpul sau să se poată face pașii de lipsă pentru pregătirea unui splendid rând de ornate sacre bisericesti prin fetițele Internatului Văncean din Blaj.

Până acuma au binevoit a contribui spre acel scop: Preacurorul dr. *Elie Daian* protopop Cluj — 5 cor., apoi din parohia Șoimuș — comitatul Sălăgiului — dela mai mulți credincioși s'au colectat 18 cor. 06 fl. Acești bani s'au depus la banca „Concordia”. Cei mai mulți înainte!... Dr. *Victor Bojor*, profesor de teologie.

O nouă binefacere. Dl *Vasile Stroescu*, a căruia binefaceri ca o ploaie bogată și binecuvântată se revarsă de doi ani încoace asupra săracului Ardeal, s'a milostivit a ne dărui și nouă un ajutor de 200 cor. la ridicarea bisericii gr.-catolice din Belotint. Dumnezeu să-i răsplătească înștit. Belotint la 10 Martie 1912. *Alexandru Pop*, preot gr.-cat.

Declarație. De un timp încoace a început a se lansa în coloanele ziarului „Gazeta Transilvaniei” un șir de articli, prin cari intenționat se ponegresc persoanele, cari stau în fruntea despărțământului „Gherla” al Asociațiunii noastre: d-nii dr. *Petru Fabian* și dr. *Vasile Moldovan*. După-ce noi subscrișii cunoaștem atât activitatea persoanelor atinse, cât și valoarea argumentelor produse contra lor, — constatăm că preotul anonim nu e condus de dorul de a folosi cauzei obstesți prin descoperirile sale de valoare dubie, ci mai mult de dorul de a discredită și a ponegri înaintea opiniei publice. Prin urmare nu numai că nu ne identificăm cu preotul anonim, ci într'u cât se afirmă a fi „preot din jurul Gherlei” — protestăm, ca sub „firma” aceasta să pone-

grească bărbați vrednici și cinștiți în mod atât de perfid. Ori dacă cugetă, că e în drept, nu se folosească de „firmă”, ci de numele lui adevărat.

Iar pe d-nii dr. *Petru Fabian* și dr. *Vasile Moldovan*, pe cari preotul anonim voiește să-i „alunge” din fruntea despărțământului li rogăm se rămână la locul unde i-a ridicat încrederea generală a despărțământului asigurându-i de recunoștința, încrederea și simpatiile noastre.

În interesul adevărului ni-am ținut de datorință să le spunem aceste. Gherla, la 10 Martie 1912. *Paul Bocca* preot, *Augustin Ciceovan*, *Alimpu Pop*, *Ioan Mureșian*, *Pavel Salvan*, *Andrei Oltean*, *Ambrosiu Haian*, *Stefan Mureșan*, *Athanasiu Pașcu*, *Pompei Vlăduțiu*, *Daniil Oltean*, *Iuliu Dragoș*, *Aurel Mureșan*, *Iosif Leményi*, preoți din jurul Gherlei.

Mulțumită. (Urmare și fine.) Cu ocaziunea balului aranjat în Blaj la 12 Februarie a. c. în favorul studenților bolnavi, au solvit seara la cassă: *Fam. Pop N. 4 cor.*, d-șoara *Crainic*, *Urisin 2 cor.*, *fam. Truția 4 cor.*, d-na vād. *Stoica*, *Blaj 2 cor.*, *Suciu Emil 1 cor.*, *V. Baci*, *Teiuș 3 cor.*, d-șoara *Silvia Socol*, *Cian 2 cor.*, *E Călugăr 2 cor.*, *Bărbat N. 5 cor.*, *fam. Negruțiu*, director *6 cor.*, *fam. Petru Suciu*, prof. *4 cor.*, *Carol Nagy* hotelier *5 cor.*, *fam. Bindea*, pantofar *4 cor.*, *N. Glätzer*, dir. de bancă *10 cor.*, *A. Zeiler*, pictor *2 cor.*, *Ioan Metea*, teolog abs. *2 cor.*, d-na vād. *Radeș*, *Veza 4 cor.*, a trimis mai târziu *Alexiu Trif*, preot *Făget 2 cor.*

Laolaltă au intrat 920 cor. 20 fl.

s'au spesat 172 cor. — „

venit curat 784 cor. 20 fl. și un scris fonciar urban de București de 100 lei, dărut de d. *Ioan Săbădeanu*, comerciant în Brașov.

Tuturor contribuenților și sprijinitorilor li-se exprimă cea mai sinceră mulțumită. *Gavriil Precup*, profesor cassar, *Valeriu Suciu*, profesor controlor.

Necrolog. † *Dr. Ion Borcia*, profesor membru suplinitor în comitetul central al „Asociațiunii”, secretarul secției școlare a „Asociațiunii”, etc., a încetat diu viață după scurte suferințe în Sibiu la 10 Martie a. 1912, la orele 9 $\frac{1}{2}$ a. m., în al 32-lea an al etății. — Condolențele noastre sincere pentru această prea timpurie pierdere.

— † Univ. med. *Dr. Alexandru Popa*, medic de oraș cercual în Viena (Speising) original din Blaj, a repausat Duminecă, în 3 martie 1912, după multe și grele suferințe, împărțit cu ss. *Taine*, în al 50-lea al etății sale.

— † *Gabriela Csákai n. Pop*, preuteasă gr.-cat. în centea, a repausat după un morb scurt dar grav, provăzută fiind cu sfintele sacramente a muribunzilor în 5 Martie a. c., în etate de 24 ani și 7 ani a fericitei sale căsătorii.

Odihnească în pace!

Calfă tinără și învățacel

se primesc în prăvălia de manufactură și mărfuri curente. — La învățacel se cere să fie absolvat 1—2 cl. gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la:

Augustin Stupariu.
Balázsfalva.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare).

— Nu știi de ce? Apoi atunci uite să-ți zică eu de ce. Dacă zici că jupânii n'au putut alege pe Vodă, acum s'au strîns să-i aleagă batăr domnița! — zise Ștefăniță rîzînd.

— Bată-te norocul, că amarnic mai ești — grăi jupănița, rîzînd și dînd din cap.

— Și ai să vezi d-ta, dacă jupânii n'or alege pe Zamfira de domnița, — zise iar vornicul, plin de glumă.

— Și pe ce ne punem rămășag, dacă nu crezi, că ești Vodă? — îl întrebă jupănița, cu un glas mîngăios și dulce.

— Pe ori-ce vrei...

— Pe ori-ce vreau? Uite, atunci se mă iai de domnița, dacă ai să fi Vodă.

— He, he, he, — fugi șireato și dă-mi pace cu așa rămășaguri...

— D'apoi dacă nu vrei să crezi, Măria Ta.

— Iar cu Măria mea? Nu mă mai măriți atîta, că acuși vă părăsesc...

— Ba mai bine să iai încă un păhar de rachiu, — îl îndemnă hătmaneasa.

— Mulțumesc d-tale, eu cu rachiuul nu prea bat. Poate că oamenii mei vor mai fi dorind câte-o dușcă.

— Mă duc, — zise bătrîna, — să-i cinstesc în sănătatea Măriei Tale.

— Iar cu Măria mea?

Hătmaneasa eși să cinstească pe aprozi.

— Și când ai de gând să pleci Ștefănița? îl întrebă jupănița cu grije.

— Acuși. Măni trebuie să fim în Iași.

— Nu noptezi la noi?

— Nu, jupănița.

— Dar cel puțin să stai cu noi la masă.

— Bine, dar grăbiți-vă.

După aceste vorbe se sculară amîndoi și eșiră afară. Niște fetișcane puneau masa, de-alungul ogrăzii, pentru toți aprozii. Era mare mișcare în ograda curții. Intr'aceea zările începură a se întuneca. Din depărtări venea un vînt răcoros, plin de mireme de flori.

Ștefănița stătea de vorbă cu Zamfira în cerdac. Din când în când se auziau pufirile de ris ale jupăniței. Jupăneasa dădea porunci și în dreapta și în stînga tuturor argaților, să se grăbească cu punerea mesii. Oștenii ședeau întinși pe tîpșanul de iarbă, așteptînd cu nerăbdare să-și astimpe foamea.

Iar după-ce mîncară și băură vinișor din podgoriile Răducănenilor, încălecară fără zăbavă, la porunca scurtă a căpitanului: „Pe cai, băieți!“

Și porniră.

Călăreții sburau ca vîntul spre cetatea Iașilor. Din jos bătea un vînt subțire răcoritor. Noaptea era senină și limpede și în tîria cerului scilipeau stelele și luna plină. De departe se auzia un murmur de ape — era Jijia, cu care oștenii se întîlniră în cale. În Iași nimeni nu bănuia sosirea lui Ștefănița.

CAPITOLUL V.

— Doamne, că frumos mai sună clopotele dela biserici, — grăi Moș Purice cu bucurie căpitanului Ștefăniță, pe când cu toții coboreau încet-încet dealul Răpedei, în răcoarea dimineții.

— Frumos, tată frumos... ca de sărbătoare, doar azi e sf. Duminecă, — răspunse căpitanul, netezind coamele armăsarului, din cari eșiau aburi de sudoare. Încă o leacă și ajungem...

— Apoi de-acum chiar că am ajuns... se zăresc vîrfurile schiturilor ce strălucesc la lumina soarelui, — vorbi iar Moș Purice, arătînd cu degetul spre Iași învălurați într'o pîclă fumurie.

Din fundul codrilor suflă un vîntușor subțire. Pe undele vîntului, din desigur, în triluri pline de farmec, veneau desmierdările priveghetorilor. Cu dragul lor cîntec îmbuibau firea. Ciocărlile, ca în glasuri de rugă, ciripeau imnuri de laudă în înaltul văzduhului. Prin sbor, ca o săgeată, trecea rîndunica sprintenă și ușoară, ca un fulg de peană, prinzînd din întinderea zării musculițe pentru pușori.

Soarele cald al Ciresarului umplea tot mai mult natura de viață și dulce bucurie. În faptul dimineții oștenii ajunseră în preajma Sașilor. Trgoveții Socolei, primeniți în straiuri sărbătorești, foiau pe ulițele strîmte și înguste, cu gîndul de a-și mîna pașii spre sfintele lăcașuri.

Ceata oștenilor, ce străbătea ulița lungă a Socolei, umplea norodul de mirare — și mulți din trecători se opreau pe loc nedomiți și se întrebau:

— Cine-s aceștia, frate dragă, și de unde Doamne au răsărit așa tam ne sam?

— Are haz, — răspundea altui, — c'or fi venind dela Nistru; să ne dea de veste, că iar ne năvălesc Tătarii...

— Auzi d-ta? — fără glumă, că nu grăești rău, — mai știi, ce ne așteaptă?

— Dar tu nene, văzut-ai pe călărașul din frunte?... să-l fi văzut, bre, — ce frumos holtei mai era, zău așa!

— Ia taci, ce vorbești?

— Ba să vezi, că din treacă și a întors fața spre noi și ni-a zîmbit...

— Dar încătrău se vor fi grăbind ei așa?

— Apoi de aceastia te întreb și eu...

Așa vorbeau între sine mahalagii trîgulni, cari își făceau fel de fel de presupusuri pe urma sosirii oștenilor.

— Oare unde ar fi mai bine să poposim, tătucă, — întrebă Ștefăniță din fuga zmeilor pe Moș Purice, — la Vornicul Ghiță Tăutu ori la jupănul Alecu Costin?

— Nu-i vorbă, că și unul și altul ni-or primi frățeste, dar tot mai bine ar fi să tragem la curtea Vornicului, — răspunse Moș Purice, — una că-i și mai aproape, alta, că are două fete rupte din soare.

Oștenii ajunseră la curtea Vornicului Tăutu. Cum ai da din ochi, oștenii și descălecară și își duseră caii singuri în grajd. Oștenii oboșiți începeau să se imprăstie prin largul curții, pe când Ștefăniță intră în încăperea odăilor bogate.

— Acasă sunt gospodarii? — întrebă căpitanul pe Vorniceasa Tudora, care încremenind de mirare, își făcea cruce, văzînd pe tinărul Ștefăniță în casa ei. După o scurtă clipită grăi, dînd din cap și făcînd ochi mari:

(Va urma.)

Floricele din raiu.

Hattler S. J. - Tóth S. J.

(Continuare).

Bucuria lui mai mare era atunci, când stăpănu-său i-a îngăduit să se ducă la sf. liturghie și peste săptămîină. Cu astfel de prilejuri, ingenunchind înaintea sf. Cuminăcături, abia-și putea sfârși rugăciunea, numai cu greu se putea deslipi de locul stînt și reîntorcîndu-se acasă aducea stăpănului său cele mai ferbinți mulțumite pentru marea sa îndurare.

Avea o nespus de mare grijă ca turma sa să nu pască pe locuri străine, ori să nu facă daune în sămănături și totuși l'a ajuns într'o noapte o atare nenorocire; îndată a chemat oameni de au prețuit paguba și a făgăduit proprietarului, că va îndrepta totul, îndată ce își va primi simbria dela stăpănu-său. Dupăce peste cîtva timp s'a prezintat punctuos la proprietarul sămănăturii, pentru a-i plăti prețul ce-l hotărăseră, acesta n'a voit nici într'un chip să primească desdăunrea, susținînd, că într'aceea tocmai pe bucata de loc păscută a fost rodul cu mult mai bun ca în celelalte părți.

Pe vremea coasei Paschal totdeauna ducea cu sine o secere și ajuta cu sîrguință când unei gazde, când alteia, ca prin aceasta se îndrepte dauna ce poate ar fi făcut-o oile fără știrea lui.

Paschal însă n'a fost numai sîrguincios și credincios în slujbă făr' și altminterlea s'a străduit a fi iubitor de dreptate și curat cu inima. Îndatăce auzia undeva vre-o glumă nesărată, momentan se depărta cu scîrbă și mai bine s'ar fi lăsat să-l taie bucăți, decât ca buzele lui să le întine și cea mai mică minciună. „Cu adevărat așa a fost“, vorba asta i-a fost cel mai mare jurămînt, și la el era mai greu, decât jurămîntul înaintea judecătoriei pentru unii oameni fără conștiință. Multă amărăciune și chin i-a pricinuit atingerea cu tovarășii săi păstori fiindcă aceia suduiau și se jurau adesea, adesea mințeau și se închegau la vorbe ușurate, nu arareori se nășteau gâlceve între ei și trăiau în vrăjmășie. Paschal ce e drept îi învăța spre bine, dar îndreptarea făgăduită nu ținea mult! Asta cu atît mai vîrtos îl întrista, pentrucă gîndea că întrucîtva poate și el e de vină și e părtaș în acele vătămări ale lui Dumnezeu, pe cari nu le împedecă. După mult post și rugăciune, s'a hotărît în sfârșit, că pentru mîntuirea sufletului său va părăsi lumea; deci în vrăstă de douăzeci de ani a pășit în cinul călugăresc a sf. Francisc, unde a rămas pînă la capătul vieții sale și s'a făcut atît de sfînt, încât Dumnezeu a făcut multe minuni prin el nu numai după moartea lui, ci și pînă a fost în viață.

* * *

Vezi, dragă băiete, și tu te poți face sfînt, dacă urmezi pilda sfinților, pe unu într'una pe altu într'alta. Așa bună oară propune-ți acum, că astăzi vei încunjura și cel mai mic păcat, ca Paschal, și dacă vei fi ispitit de ceva, gîndește-te la ceace îi frămînta lui mintea în împrejurări de aceastea, că adevărat: „Dumnezeu pretutindenea e lângă mine, el mă vede și mă va pedepsi nesmintit de voiu păcătui“. Ispitește-ți conștiința înainte de culcare, că oare peste

zi n'ai vătămat pe Dumnezeu cu știința și cu voința. Cere-i apoi iertare și dar, ca în ziua următoare să poți fi mai bun înaintea feții Sale.

Sfântul Bernardin de Siena.

Picurul de rouă ce e drept n'are strălucirea sa și nu sclipește dela sine: dar dacă se scaldă în razele soarelui ce răsare împrăstie o lumină atât de scânteitoare, încât parcă numai s'ar fi preschimbât într'un soare micuț. Tot așa stă lucrul când omul se gândește adeseori cu dragoste la Dumnezeu și la sfinții lui: pentru că căutând de repetite ori la pildele strălucite ale acestora și luându-le drept îndreptar pentru propria sa viață și el însuși va deveni cucernic, bun și sfânt. Foarte limpede se poate vedea aceasta și la sf. Bernardin. El din frageda-i vrâstă începând a onora și iubit fierbinte pe Preacurata Fecioară și de aceea tinereța lui e întru câtva reoglin-direa vieții Preacuratei.

Bernardin s'a născut în orașul Italiei cu numele Siena, în 8 Septembrie anul 1380, deci tocmai în ziua de naștere a reginei cerești. În vârstă de 3 ani a pierdut pe tatăl-său, iar peste 4 ani a murit și mamă-sa și Bernardin ajunsese orfan; în urma acestei întâmplări creșterea sa pe mai departe a luat-o asupra-și o mătușe a sa cu numele Diana. Fiind pătrunsă cu adevărat de dragoste de mamă față de orfan, cel dintâiu gând i-a fost să sădească în inima lui Bernardin iubirea lui Dumnezeu și să trezească în el deosebită cinste către Preacurata. Bernardin dovedea aplicare spre bine și rodul acestei străduințe a fost acela, că nu numai a iubit și onorat pe Preacurata ci s'a nevoit cu mare râvnă și a-i urma virtuțile.

În toată Sâmbăta postia în onoarea Preacuratei, cerceta des icoanele și capelele ei. Deupra unei porți a orașului era o preafrumoasă statuă (chip de piatră), a Vergurei Maria; la aceasta se ducea el în toată ziua, o privea cu gingașă cucernicie cădea în genunchi înaintea ei și-și isprăvia rugăciunile. Când odată l'a întrebat o rudenie de-a sa, că ce face acolo, a răspuns: »Ales un lucru îi cer Reginei cerului, că adevărat între multele primejdii să mă ocrotească; eu is tânăr și-mi tem curățenia ce o țin mai presus de toate comorile.»

(Va urma.)

Posta Administrației.

Lozna mare. Am primit și se va publica, numai cât nu i-a sosit rândul. — **Szamoslippó.** S'a îndreptat, Foaia e plătită până la 31 Decembrie 1911. Documentele data ocazione mai târziu. — **Márkoszék.** Am primit și se va chita, dar n'a ajuns încă rândul în fosie.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.
Redactor responsabil: AUGUSTIN GRUIȚA.

(47) 1-3

Edict de licitare.

Pentru asigurarea lucrărilor necesare la zidirea bisericiei, edificând din partea comunei bisericesti gr. cat. din Bardos (Maros-Bárdos) protopopiatul Murășului, se va ținea

la 9 Aprilie st. n. 1912, adevărat la treia zi de sf. Paști la 3 ore p. m. în școala confesională gr. cat. din loc, licitațiune minuendă publică cu oferte în scris.

Planul, preliminarul de spese conceptul contractului și condițiunile de licitare și edificare, sunt expuse spre vedere la curatorul primar Pella Ioan Leontie.

Doritorii de a licita se invită prin aceasta, ca până la orele 3 din ziua licitării să-și prezente ofertele cu vadiu 10% dela suma ofertului lor.

Oficiul parohial gr. cat. M. Bardos (Maros-Bárdos) la 3 Martie 1912.

Vasilie Saltechi
par. și v. protop. on.

Pella Ioan
curator prim.

Cruți bani!

în reparatură, dacă cumperi dela noi **Un ceasornic minunat cu catenă**, care pe cale galvanică e obdus cu aur de 18 carate, după fasonul cel mai nou, și în executare solidă, pentru bărbați și dame. Garantăm timp de 4 ani, că va umbla acurat și întru nimic nu se poate deosebi de ciusul de aur de 18 caracte. **Ciusul dimpreună cu catena costă numai 2.25 Cor.** Două piese, fiecare cu catena costă 4.75 Cor.

La dorință punem la dispoziție mai multe epistole de mulțămire. Comandele ce ne sosesc zilnic sunt o dovadă despre mulțămirea clienților. În caz necuvenabil, restituim numai decât banii. Comandele se execută per Rambursă (Nachname) prin **Langierman's Uhren-Exporthaus in Krakau, Oester. Podbrzezie 6/204.** (48) 1-1

A v i z.

☛ Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință op. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce reștiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.**

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

[28] 9-10

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

A apărut: **Elemi Népiszkola Ertesítő könyvecke — Indice pentru școlile populare primare.** Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto
Se află de vânzare la **Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.**

Sfat și ajutor.

Cei ce sufer în defecte de mistuire, dureri și arsuri de stomac, constipație și alte scăderi împreunate cu aceste, află vindecare cu ajutorul

PICURILOR DE STOMAC ai lui BRADY

numiți mai înainte „Picuri de Mariacell“, ce s'au dovedit de buni, acum mai bine de 30 ani încoace.

Se află în fiecare apotecă. O sticlă mare cu 1.60 cor., mică cu —90 fileri. 6 sticle deodată cu 5.40 cor. 3 sticle mari 4.80 cor. trimise franco, dacă prețul se trimite înainte.

Apoteca K. BRÁDY la „Magyar Király“ în Viena I. Fleischmarkt 2. Depot 5. (18) 4-13

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilli de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 44-104 (Központi városháza mellett).

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e **Dr. Aurel Vlad**, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt dezvoltati la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere se trimite franco și gratis catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea noilor vii.

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la (19) 17-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comandele de viu pentru sfințele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de sprijinul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stimă:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimite gratuit. (44) 4-13

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“Insoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

☐ ☐ Altoi de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soiuri de vin de masă.Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâtea de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!La cumpărări pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 34 - ?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vresu binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

☞ **Asigurări împotriva focului** ☜pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premiu ieftine.✦ **Asigurări pe viață** ✦(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. **avantajii deosebite**) pe cazul morții cu
termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigu-
rări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe speca de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, in (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apaducte.

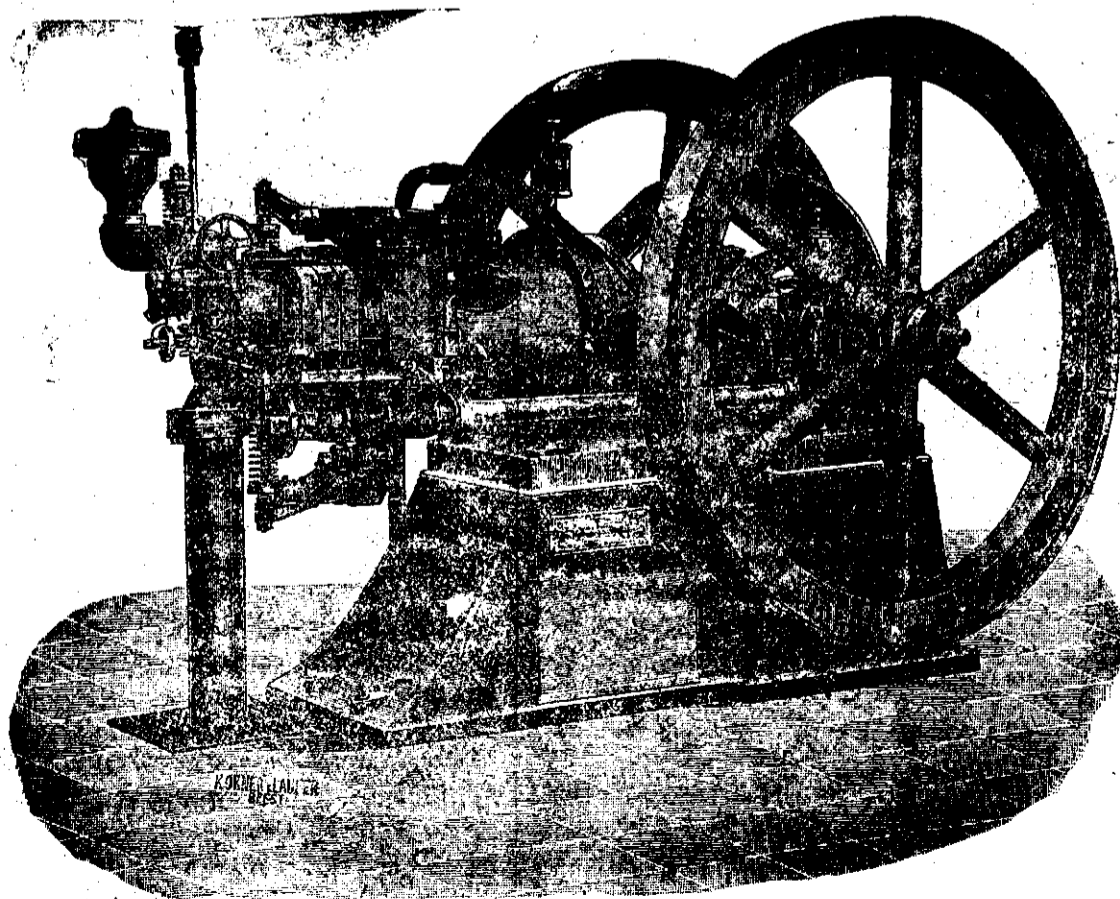
Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1910	K. 5,003,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	4,834,801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc „ 119,839.92 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„ 11,020,268 —
	„ 2,428,317 —

☞ **Prospecte și informații se dau gratuit în**
birourile Direcțiunii și la toți agenții.Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(5) 24-?

Sprijiniți industria română!PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomand celea mai
practice **pluguri și mașini eco-
nomice.** În depozitul meu se află
totdeauna gata celea mai renumite
motoare de benzin, locomobile
și garnituri complete pentru
fmblătit cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe cari le vând cu**prețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,**
în rate.= **Cea ma mare garanță.** =Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma**Eugen Nicola**prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se
dau gratis.

(38) 50—52

Sprijiniți industria română!